Χαρακτηριστικά της ταπεινοφροσύνης (Άγιος Ισαάκ ο Σύρος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 19 Σεπτεμβρίου, 2023

Στον ταπεινόφρονα δε βλέπεις ποτέ βιασύνη και σύγχυση ή ενέργειες επείγουσας ανάγκης, ούτε θερμούς και κούφιους λογισμούς. Απεναντίας, σε κάθε περίσταση είναι αναπαυμένος. Εάν κολλήσει ο ουρανός με τη γη, ο ταπεινόφρων **δε θορυβείται. Κάθε ήσυχος και πράος άνθρωπος δεν είναι ταπεινόφρων, όμως κάθε ταπεινόφρων είναι πράος και ήσυχος**. **Άμα δεν είσαι ταπεινόφρων, δεν μπορείς να είσαι συνεσταλμένος στους τρόπους σου, όμως συνεσταλμένους μη ταπεινόφρονες πολλούς θα συναντήσεις**. Αυτό εννοούσε ο Κύριος, ο πράος και ταπεινός, όταν είπε: «*Μάθετε απ' εμού ότι πράος ειμί και ταπεινός τη καρδία και ευρήσετε ανάπαυσιν ταις ψυχαίς υμών*» (Ματθ. 11:21).

Ο ταπεινόφρων σε κάθε περίσταση είναι αναπαυμένος, γιατί τίποτε δεν υπάρχει γι' αυτόν, που να κινήσει το νου του στο κακό ή να τον ταράξει . Και όπως δεν μπορεί κανείς να τρομάξει ένα βουνό, έτσι δεν τρομάζει από τίποτε ο νους του. Και αν δεν είναι παράλογο, θα λέγαμε ότι ο ταπεινόφρων δεν ανήκει σ' αυτό τον κόσμο· διότι **ούτε στα λυπηρά περιστατικά ταράζεται** και αλλοιώνεται η ύπαρξή του, **ούτε στα ευχάριστα εκπλήσσεται από θαυμασμό και χαλαρώνει**. **Όλη η ευφροσύνη και η χαρά του η αληθινή βρίσκεται στην απόλαυση του Κυρίου και Θεού του.**

Την ταπεινοφροσύνη τη συνοδεύει **η επιείκεια** και **η αυτοσυγκέντρωση**. Την ταπεινοφροσύνη ακολουθεί: **εγκράτεια στις αισθήσεις, φωνή μετρημένη, λίγα λόγια, καταφρόνηση του κοσμικού εαυτού μας, ευτελής ενδυμασία, βάδισμα ταπεινό· το να μην αλληθωρίζουμε δεξιά και αριστερά και περισπάται η προσοχή μας, να ξεχωρίζουμε στην ελεημοσύνη, να έχουμε πολλά δάκρυα**. Ακόμη, την ταπεινοφροσύνη συνοδεύει: **ψυχή μεμονωμένη από τους περισπασμούς, καρδιά συντετριμμένη, έλλειψη θυμού, αισθήσεις συμμαζεμένες, λίγα και ευτελή πράγματα για τη σωματική μας ανάπαυση, καρτερία στον πόνο, υπομονή, αφοβία, ανδρεία της καρδιάς, που αποστρέφεται τις απολαύσεις αυτής της πρόσκαιρης ζωής, υπομονή στους πειρασμούς, σοβαροί λογισμοί, σβήσιμο των πονηρών λογισμών, εγκράτεια παθών, συστολή, ευλάβεια**.

Ο ταπεινόφρων ποτέ δεν αισθάνεται αναγκασμένος να ταραχθεί ή να συγχυσθεί. Και όταν είναι μόνος του, ντρέπεται και ευλαβείται τον εαυτό του ως εικόνα Θεού. Και μου προκαλεί θαυμασμό ότι ένας πραγματικά ταπεινόφρων ασκητής δε θα τολμήσει να προσευχηθεί με δικά του λόγια, όταν αρχίσει την ευχή **ούτε θα θεωρήσει τον εαυτό του άξιο για προσευχή ούτε θα τολμήσει να ζητήσει τίποτε άλλο εκτός από τη βασιλεία του Θεού** · ούτε έχει ανθρώπινη συναίσθηση της προσευχής, παρά μονάχα σιωπά ο νους του, και περιμένει το έλεος του Θεού. Και, καθώς κλίνει το πρόσωπό του προς τη γη και η καρδιά του είναι υψωμένη στην αγιότατη και υψηλή πύλη του ουρανού, περιμένει να ακούσει **ποιο είναι γι' αυτόν το θέλημα του ενδόξου και προσκυνητού Θεού** · του Θεού, που ο θρόνος του είναι στα σύννεφα, που θαμπώνει τα μάτια των Σεραφίμ, και που η δύναμη και η σοφία και η αγαθότητά του κάνει να σιωπούν όλα τα αγγελικά τάγματα. **Μόνο αυτό τολμά ο ταπεινόφρων να πει και να ζητήσει στην προσευχή του: «Ας γίνει, Κύριε, η ζωή μου κατά το πανάγιο θέλημά Σου»** . Και εμείς την ίδια ευχή να λέμε για τον εαυτό μας. Αμήν. (311-3)

(Από το βιβλίο: Κωνσταντίνου Καρακόλη, "Ανθολόγιο από την ασκητική εμπειρία του Αγίου Ισαάκ του Σύρου". Εκδόσεις «Ορθόδοξος Κυψέλη», σελ. 164)

(Οι αριθμοί στο τέλος κάθε λήμματος αντιστοιχούν στις σελίδες του ελληνικού κειμένου: «Του Οσίου Πατρός ημών Ισαάκ, Επισκόπου Νινευΐ, του Σύρου, Τα Ευρεθέντα Ασκητικά», Λειψία 1770, Ανατυπούμενα επιμελεία Ιωακείμ Σπετσιέρη, Ιερομονάχου. Αθήναι)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*